درمکتب امام

ما نصرت خدا را نکردیم

نصرت یک معنایی است که در خود انسان باید متحقق بشود. ما اگر چنانچه در همه جبهه‌ها پیروز بشویم، لکن به عنوان نصرت خدا نباشد، برای نصرت خودمان باشد، بخواهیم که خودمان یک جایی را بگیریم، ما نصرت خدا را نکردیم.

صحیفه امام؛ ج۱۹؛ ص۲۰۲ | جماران؛ ۱فروردین ۱۳۶۴

نواب صفوی
سید شهداء قبل از انقلاب

ویژگی مرحوم نواب صفوی چند چیز بود. اوّلاً «شـجاعت»، درست است که انسان می‌تواند و موظّف است در برابر ناملایمات شجاع باشد؛ ولی بخشی از شجاعت، کسبی نیست، دولت آن است که بی‌خون دل آید به کنار[1]! بعضی از شجاعت‌ها موهبت الهی است. درست است انسان باید مواظب باشد خود را تمیز نگه بدارد، امّا یوسف شدن کار کسبی نیست! برخی از جمال‌ها دادهٔ الهی اسـت، بعضی از آهنگ‌ها و نواها مانند آنچه داود پیامبر داشـت؛ اینها کسبی نیست، اینها را نمی شود با تعلیم آهنگ و صوت و آواز خوانی اینقدر زیبا انسان بخواند و مانند داود قاری اهل جنّت باشد[2]؛ چون در محافل عمومی بهشت، قرآن خوانده می‌شود و خوانندهٔ قرآن هم طبق بیان نورانی امیرالمؤمنین (ع) داود پیامبر اسـت، که فرمود: او خطیب بهشتی‌هاست، خواننده و سخنران و سخنگوی رسمی بهشتی‌هاست؛ اینها کسبی نیست!

هر کس از نزدیک با شهید نواب صفوی آشنا بود و آن عصر را می‌دید؛ باور می‌کرد که این کسـبی نیسـت: ذلِکَ فَضلُ اللهِ یُؤتیهِ مَنْ یَشاءُ[3]. شهید نواب صفوی اینجور بود؛ برخی از همرزمانشان، شهید واحدی (رض) هم در مرحلهٔ بعد اینطور بودند. آن سالها ما در مدرسهٔ مروی تحصیل می‌کردیم و سنّ ما هم در حدود ۲۰ و اینها بود. روزی بعضی از متدیّنین به مدرسهٔ مروی آمدند و گفتند: محاکمهٔ فدائیان اسلام شروع شده، مناسب است بعضی از طلاب و روحانیون در آن محفل محاکمه شرکت کنند. من هم از مدرسهٔ مروی رفتم در محکمهٔ این بزرگواران؛ چیزی که دیدم جز اعجاب و شگفتی نبود. با اینکه اینها تقریباً روشن بود که محکوم به اعدامند، با اینکه روشـن بود آنها که دارند محاکمه می‌کنند چه می‌گویند، چه جور استدلال می‌کنند؛ امّا اینها کسانی بودند که واقعاً ترس را ترسانده بودند! انسان اینقدر شجاع بشود که ترس بترسد به طرف اینها بیاید، گویا اصلاً اینها در محکمه حضور نداشـتند، در میز محاکمه نبودند، محکوم به اعدام نبودند؛ برای اینها شهادت شربت گوارائی بود. نمی‌شود توقّع داشت دیگران هم در این حدّ از شـهامت باشـند! البتّه ایمان، جهاد به مقدار لازم، تشویق و ترغیب اینگونه از افراد، حمایت اینها، دعای اینها، گرامیداشت اینها؛ این مقدور همه است، وظیفهٔ همه است؛ امّا آن شهامت ویژه، واقعاً مقدور هر کسی نیست!!

سیادت شهید نواب صفوی
نسبت به سایر شهدای نهضت اسلامی

مطلب دیگر که جزء ویژگی‌های شهید نواب صفوی و همرزمانش بود، این است که قرآن کریم روی برخی از امور خیلی تکیه می‌کند. می‌فرماید: کارهای بی سـابقه دو قسم است؛ یک قسم فقط سَبق زمانی است که یک کار عادی است، برخی‌ها زودتر می‌روند، برخی دیرتر؛ این هنر نیست. نه آن که زودتر رفته است از فضیلت ممتاز برخوردار است، نه آنکه دیرتر رفته است محروم؛ بلکه یک کار عادی است، فرصت عادی است؛ انسان به تدریج وارد یک صحنه می‌شود.

امّا یک وقت اسـت که کسی قدرت ندارد آن کار را انجام بدهد؛ در اینجا به خاطر ضعف معرفت، یا ضعف قدرت برخی‌ها نمی‌توانند قدم بردارند. اینکه درباره امیرمؤمنان، علی‌بن أبیطالب (ع) آمده اسـت که أوّلُ المُسلمین هست[4]؛ جزء سابقین اوّلین هست، برای آن است که آن روز تشخیص ایمان و کفر، عدل و ظلم، عقل و جهل، خیر و شرّ، حَسن و قبیح کار آسانی نبود. جاهلیّت گسترده که همهٔ اعماق افراد جاهلی را تسخیر کرده بود، اینکه در آن صحنه، انسـان تشـخیص بدهد که حق با وحی و نبوّت است، کار آسانی نیست! اوّل بودن در آنجا تنها اوّل زمانی نیست؛ اوّل شرف، کمال، رتبه و مانند آن است. لذا در بسـیاری از روایات از اوّل اسـلام بودن وجود مبارک امیرالمؤمنین که پیروی پیامبر را پذیرفت، این در روایات ما مطرح اسـت. ریشهٔ قرآنی‌اش که بالأصاله از ذات أقدس إله است، در سورهٔ مبارکهٔ حشر است که فرمود: انقلاب اسلامی مکه دو خاصیّت داشت؛ یکی اینکه چیزی که شما باور نمی‌کردید، به باورتان رساند؛ دیگر اینکه چیزی که بیگانه‌ها هم باور نمی‌کردند، به باورشان رساند. فرمود: خدای سبحان دربارهٔ شما کاری کرد که: مَا ظَنَنْتُمْ اَنْ یَخرُجُوا وَ ظَنّوا اَنَّهُمْ مَانِعَتُهُمْ حُصُونُهُمْ مِنَ‌اللهِ[5]. فرمود: شـما در مدینه نظام اسلامی تشکیل دادید که نه شما فکر می‌کردید دشمنانتان متواری می‌شوند و نه آنها فکر می‌کردند که باید متواری بشوند. فکر می‌کردند که قلعه‌ها و کاخ‌های اینها حافظ اینهاست! این دو مانع و دو خیال را ما رفع کردیم، نه شما خیال می‌کردید اینها فرار می‌کنند، نه آنها می‌فهمیدند که باید فرار کنند!

همین دو عامل و دو جریان در انقلاب اسلامی ایران بود. نه مستشاران غرب که تمام اقطار مملکت را زیر سلطه داشتند فکر می‌کردند که فرار می‌کنند، نه تودهٔ مردم ایران فکر می‌کردند که اینها متواری خواهند شد؛ ولی شد آنچه را که خدا می‌خواهد! در این زمینه ذات أقدس إله فرمود: هُوَ الَّذِی اَخرَجَ الَّذِینَ کَفَرُوا مِنْ اَهلِ الکِتابِ مِنْ دِیارِهِم[6]؛ اوّل کسی که اینها را بیرون کرد و جزیرة العرب را از گزند مخالفان و مهاجمان حفظ کرد، الله بود. این اوّل بودن قدرتی را می‌خواهد، علم می‌خواهد که بالأصاله و بِالذّات از ناحیهٔ خدای سبحان است، بعد به دنبال آنها مال انبیاء و اولیاء اسـت، بعد در مرحلهٔ سوّم مال شاگردان انبیاء و اولیاء مانند شهید نواب صفوی و همرزمانشان (رض). آنوقتی که اینها قیام کردند که جزء پیشگامان و پیشکسوتان بودند، که قرآن از السّابِقُونَ الاَوّلُون[7] به عظمت یاد می‌کند. گذشـته از آنکه نواب صفوی (رض) اوّل بود از نظر تشـخیص و اوّل بود از نظر شـهامت و شجاعت؛ اوّل بود از نظر (سیادت)؛ او سـیّد شهدای قبل از انقلاب بود. در آن عصرعدّه‌ای شربت شهادت نوشیدند، ولی سیّد شهدای آنها همین نواب صفوی بود.

پیام گفتاری حضرت آیت الله جوادی آملی (مدظلّه) به مراسم بزرگداشت پنجاه و نهمین سالگرد شهادت شهید نواب صفوی و گرامیداشت شهدای فدائیان اسلام ـ قم؛ دی ۱۳۹۳

(۱) دیوان غزلیات حافظ/ غزل ۷۴
(۲) ر. ک: نهج البلاغه/ خ ۱۵۹ ـ (داوُد)
(۳) جمعه/ ۴
(۴) ر.ک: بحار الأنوار/ ۳۷/ ۲۶۸
(۵و۶) حشر/ ۲
(۷) ر.ک: توبه/ ۱۰۰

خوان حکمت روزهای یک شنبه منتشر می‌شود.

استعفای سخنگوی شورای نگهبان پذیرفته نشد

استعفای نجات‌الله ابراهیمیان سخنگوی شورای نگهبان از سمت سخنگویی این شورا پذیرفته نشد.

نجات‌الله ابراهیمیان دیروز در گفت‌وگو با تسنیم با تائید خبر استعفای خود در پاسـخ به این سـؤال که چرا در چنین ایام حساسی دست به استعفا زده است، توضیحی نداده بود.

بـر پایه این گزارش، ابراهیمیان در تیرماه سـال جاری و در برخی زمان‌های دیگر به دلیل مشـغله‌های کاری عدم تمایل به سـخنگویی شورای نگهبان را مطرح کرده بود.

به دنبال استعفای ابراهیمیان مسئول روابط عمومی شورای نگهبان در گفت‌وگو با تسـنیم اعلام کرد: با اسـتعفای نجات‌الله ابراهیمیان از سخنگویی این شورا موافقت نشده است.

گزارش کیهان از یک طرح فاجعه‌آفرین

طرح افزایش چند برابری مناطق آزاد در دستور کار مجلس!

اشاره: لایحه ایجاد مناطق آزاد جدید، به پیشنهاد دولت یازدهم حدود یک ماه قبل در مجلس مطرح شد ولی به دلیل آنکه در چند لایحه جداگانه آمده بود، برای تجمیع لوایح به کمیسیون ارجاع شد.

در اولین جلسه کمیسـیون، با حضور اکبر ترکان و برخی مسئولین دولتی، این لوایح تجمیع گردید و ۸۰ منطقه ویژه اقتصادی نیز توسط نمایندگان به آن طرح اضافه شد!

روز یکشـنبه ۲۹ آذر طرح ایجاد ۵ منطقه آزاد (جاسک، بوشهر، اردبیل، مهران، اینچه برون) و ۸۰ منطقه ویژه جدید بررسـی شد. در آن جلسه یکی از نمایندگان در اخطاری آئین‌نامه‌ای اعلام کرد این طرح با برنامه پنجم مغایر اسـت و تصویب آن نیاز به رای دوسوم نمایندگان دارد. (طبق یکی از مواد قانون برنامه پنجم، طی مدت اجرای این برنامه نباید معافیت مالیاتی جدیدی بر دولت تحمیل گردد) پس از پذیرش این ایراد و سخنان موافقـان و مخالفان، این طرح نهایتا با ۱۱۷ موافق، ۸۸ مخالف و ۷ ممتنع رای نیاورد که موجب اعتراض و تنش گردید. در جلسـه فردای آن روز نیز نمایندگان به دلیل تصمیم باهنر، به ابوترابی اعتراض نمودند. ابوترابی نظر هیئت رئیسه را همان نظر باهنر دانست و گفت که نمایندگان برای به جریان انداختن مجدد طرح، می‌توانند به جمع‌آوری ۵۰ امضا اقدام نمایند.

یک روز بعد، دولت لایحه ایجاد دو منطقه آزاد دیگر (سیسـتان و بانه) را به مجلس فرستاد! این موضوع به گفته برخی ناظران، نشان از عزم جدی دولت جهت استفاده از شرایط انتخابات مجلس دارد.

اندکی بعد و با امضای ۵۰ نماینده، مجددا این طرح در کمیسیون مطرح شد و پیش‌بینی می‌شود امروز یا در روزهای پایانی دی ماه، در صحن علنی به رای گذاشته می‌شود.

آنچه می‌خوانید، مروری بر پیشینه مناطق آزاد و وضعیت کنونی آنهاست:

پس از آنکه در برنامه اول توسعه، با هدف افزایش صادرات غیرنفتی تصمیم به ایجاد مناطق آزاد تجاری گرفته شد و در این راسـتا در تبصره ۱۹ برنامه اول توسـعه، سه منطقه آزاد تجاری-صنعتی در کشـور مورد تصویـب قرار گرفت، انتظار می‌رفت ایجاد این مناطق تاثیرات مثبت خود را نه خیلی زود ولی پس از چند سال بر اقتصاد نشان دهد ولی در عمل عکس این هدف اتفاق افتاد.

هدف اصلی از راه‌اندازی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، رشد صنعت و اشـتغال با جذب سرمایه‌های خارجی، کسب درآمد ارزی و افزایش صادرات، امکان دسترسـی بیشـتر و واردات فناوری پیشرفته، جذب نقدینگی سرگردان داخلی و کمک به مهار تورم، ایجاد فرصت‌های شغلی جدید و محرومیت‌زدایی بود که با ارائه مشوق‌های سرمایه‌گذاری و بهره‌گیری از مزایایی نظیر معافیت‌های مالیاتی، بخشودگی سود و عوارض گمرکی، عدم وجود تشریفات زاید ارزی، اداری و مقررات دست و پاگیر صورت بگیرد.

بررسی عملکرد و آثار این تصمیمات بر اقتصاد کشور در طول بیست و اندی سال که از عمر این مناطق می‌گذرد نشان می‌دهد که در رسیدن به اهداف اولیه و توسعه سرمایه‌گذاری و صنعت و اشتغال، توفیقات مورد انتظار حاصل نشده است و در بسـیاری از موارد نیز اقتصاد داخلی از عملکرد این مناطق متضرر شده است. این در حالی است که به تازگی دولت لایحه ایجاد مناطق آزاد جدید را برای تصویب به مجلس فرسـتاده و ۸۰ منطقه ویژه اقتصادی نیز توسـط نمایندگان به آن طرح اضافه شده است.

ضربه به تولید

یکی از اهداف تاسـیس این مناطق توسعه صنعت، رونق تولید داخل و افزایش سرمایه‌گذاری در این حوزه بوده است. این هدف در قانون به شکل زیر دیده شده است:

- معافیـت از پرداخـت هرگونه حقوق گمرکی و سـود بازرگانی برای واردات مواد اولیه، ماشین‌آلات و قطعات یدکی جهت تولید کنندگان منطقه
- ورود آزاد و بدون حقوق گمرکی ماشـین‌آلات، قطعات یدکی، مواد اولیه و مصالح ساختمانی جهت احداث واحدهای تولیدی، تجاری و خدماتی در منطقه

ولی آنچه در عمل اتفاق افتاد نشان می‌دهد بیشتر حجم واردات در این مناطق شامل کالاهای مصرفی، لوکس و عمدتا کالاهای بی‌کیفیت چینی بوده است که مسلما نه تنها منجر به توسعه صنعتی و افزایش سطح تکنولوژی داخلی نمی‌شود بلکه به واسـطه اینکه اکثر ایـن واردات در رقابت با تولیدات داخلی هستند به شدت به صنایع تولیدی داخل ضربه می‌زنند.

به عنوان مثال بنابر اعلام گمرک جمهوری اسلامی ایران، فهرسـت عمده کالاهای وارداتی به مناطق آزاد در سال ۹۲ شـامل خودرو، سـیگار، پارچه، لوازم یدکی، پوشاک، اسباب بازی، برنج، تلفن همراه، کفش، آب میوه‌گیری، چای، جاروبرقی، روغن نباتی، کامپیوتر، توستر، رایانه، تلویزیون و یخچال است که همگی جزء اقلام مصرفی و رقیب تولیدات داخل هسـتند کـه نه تنها به افزایش تکنولـوژی و تولید کمک نمی‌کنند با تصاحـب بازار و اختصاص ارز بـه خود، بزرگترین ضربه را به تولید داخل می‌زنند.

بی‌رونقی سرمایه‌گذاری

یکی دیگر از اهداف تاسـیس و ایجاد این مناطق جذب سرمایه‌گذاری به منظور رونق تولید داخل و صادرات و به تبع آن افزایش اشـتغال و رونق اقتصادی بوده است. این هدف در قانون با ساز و کارهای زیر دیده شده است:

- بی‌نیـازی به روادید و سـهولت در صدور مجوز ورود و اقامت خارجیان
- آزادی مشـارکت سرمایه‌گذاری خارجی تا سقف ۱۰۰ درصد و مالکیت ۱۰۰ درصد سرمایه‌گذاران خارجی نسبت به اعیانی مستحدثات در اراضی استیجاری
- آزادی انتقال ارز به خارج از کشور بدون هیچ محدودیت
- آزادی کامل ورود و خروج اصل سـرمایه و سود حاصل از فعالیت‌های اقتصادی
- تضمین کامل سرمایه‌های خارجی و سود حاصل از آنها

آمارها نشان می‌دهد سرمایه‌گذاری خارجی در مناطق آزاد ایران در بهترین سال‌ها نیز از مقدار قابل توجهی برخوردار نبوده است و در ادامه نیز به دلایلی نظیر عدم مدیریت صحیح از این میزان به شدت کاسته شد.

آمار سرمایه‌گذاری داخلی نسبت به سرمایه‌گذاری خارجی در مناطـق آزاد وضـع بهتری دارد. با تبدیـل مقادیر ریالی سـرمایه‌گذاری با نرخ ارز همان سـال، میزان سرمایه‌گذاری داخلی در ۴ سال منتهی به سال ۹۲ به صورت میانگین سالانه ۱۷۵۰ میلیون دلار بوده که معادل ۴۳ برابر سـرمایه‌گذاری خارجی است.

نکته قابل توجه این اسـت که یکی از اهداف اصلی ایجاد مناطق آزاد، جذب سرمایه‌گذاری خارجی است.

ضمـن اینکه طبق قانون، خرید و فروش ارز توسـط هر شخص حقیقی و حقوقی در این مناطق، آزاد است. این مسئله سـبب می‌شود امکان هر گونه کنترل بر خرید و فروش ارز از بین برود. از نظر قوانین داخل کشور تنها بانک‌ها و صرافی‌های مجاز تحت نظارت بانک مرکزی امکان خرید و فروش ارز دارند که این مسئله امکان نظارت و مدیریت ارز کشور را برای بانک مرکزی فراهم می‌کند. اما ایـن امکان برای بانک مرکزی در مناطق آزاد وجود ندارد.

کاهش اشتغال

یکـی از عواملی که می‌تواند منجـر به افزایش مهارت و تخصص نیروی کار داخلی و افزایش اشتغال و در نتیجه تولید کالای باکیفیت و با بهره‌وری بالا شـود، استفاده از نیروی کار متخصص خارجی به منظور آموزش نیروهای داخل و استفاده از تخصص آنهاست که همراه واردات تکنولوژی صورت می‌گیرد. این هدف در قانون مناطق آزاد به این صورت آمده است:

- مقررات خاص جهت اشـتغال نیروی انسانی در منطقه آزاد و امکان دسترسی به نیروی انسانی ماهر، بهره‌ور و ارزان
- امکان اسـتفاده از نیروی انسانی متخصص خارجی در منطقه

متاسـفانه عملکـرد ضعیف مناطـق آزاد موجود و نبود زیرسـاخت لازم، نه تنها به افزایش اشتغال و بهره‌وری نیروی کار منجر نشـده بلکه با گسترش واردات کالاهای مصرفی و لوکس و قاچاق، موجب تعطیلی کارخانه‌ها و افزایش بیکاری نیروی کار داخلی شـده اسـت. تنها در سال ۹۲ و در شرایط تحریـم، بیش از ۲ میلیارد دلار کالا بـدون پرداخت حقوق گمرکی از طریق مناطق آزاد وارد کشور شده است. با توجه به اینکه اغلب این اقلام، کامل و مصرفی است، عمدتا به صورت قاچاق وارد سرزمین اصلی شده‌اند. در واقع عمده اقلام وارداتی از مناطق آزاد، اقلام کامل و مصرفی است در حالی که انتظار می‌رفت با استفاده از معافیت‌ها در جهت واردات قطعات اولیه (معافیـت از کلیه حقوق ورودی) و رونـق تولید (معافیت از پرداخت مالیات)، کار و اشتغال منطقه به حد مطلوبی برسد، لکن با اعطای مجوز خرده‌فروشی در مناطق و معافیت کالای همراه مسافر از پرداخت حقوق گمرکی جهت واردات کالا به سرزمین اصلی، مشاهده می‌شود تجار به جای سرمایه‌گذاری در بخش تولید، تنها به واردات اکتفا کرده‌اند.

این در حالی است که مناطق فقیرنشین، خانواده‌های تحت پوشـش کمیته امداد و بهزیستی ساکن در این مناطق فقط از تبعات افزایش قیمت هزینه‌های زندگی بهره‌مند شده‌اند.

توسعه واردات به جای صادرات

عـلاوه بر اینکه یکی از اهداف اصلـی ایجاد این مناطق سهولت و افزایش صادرات بوده است و با وجود تاکید قانون بر توسعه صادرات کالا در مناطق آزاد، هم اکنون میزان واردات کالاهای تجاری بیش از مقدار صادرات و تولید این مناطق است، به طوری که کالاهای تجاری وارد شده از این مناطق، حداقل ۵ برابر کالاهای تولیدی در مناطق آزاد است.

براساس گزارش شورای عالی مناطق آزاد، ارزش صادرات قطعی از این مناطق در سـال گذشته، ۱۳۲میلیون دلار بوده است؛ در حالی که میزان واردات در این مناطق رقم ۳ میلیارد و ۱۹۸میلیون دلار را پشت سر گذاشته است!

این بدین معنی است که از ظرفیت و امکانات ایجاد شده در مناطق، اغلب به منظور واردات کالاهای تجاری اسـتفاده می‌شـود. ضمنا این نکته را نیز باید در نظر داشت که در آمار واردات تجاری، کالاهایی که از طریق مسـافر از مناطق وارد کشور می‌شود، محاسـبه نشده است که در صورت محاسبه، اختلاف بیشتر از این مقدار خواهد شد.

در واقع نتایج این بررسیها نشان می‌دهد نه تنها ایجاد این مناطق منجر به تحقق اهداف بانیان آن و ایجاد شـکوفائی در اقتصاد نشده است، بلکه به عکس با افزایش واردات، بیکاری، تعطیلی صنایع، عدم جذب کافی سرمایه‌های خارجی و ... باعث ضربه زدن به اقتصاد کشور شده‌اند.

تا اینجا مشـخص شـد که مناطق آزاد تجـاری و ویژه اقتصادی، عملا به اهداف خود که همان رشد صنعت و اشتغال با جذب سرمایه‌های خارجی، کسـب درآمد ارزی و افزایش صادرات، امکان دسترسـی بیشتر و واردات فناوری پیشرفته، جذب نقدینگی سرگردان داخلی و کمک به مهار تورم، ایجاد فرصت‌های شغلی جدید و محرومیت‌زدایی بود نرسیدند و حتی در بسیاری از موارد لطماتی هم به اقتصاد داخلی وارد کردند.

آنچه بیش از پیش به موضوع بررسی لزوم وجود و توسعه کمـی و کیفی این مناطق در این زمان اهمیت می‌دهد، ارائه لایحه ایجاد مناطق آزاد تجاری و ویژه اقتصادی جدید اسـت که علیرغم عملکرد غیرقابل دفاع گذشـته به تازگی از طرف دولت یازدهم به مجلس ارائه شـده است و با استقبال برخی نمایندگان و حتی اضافه شدن ۸۰ منطقه ویژه جدید (که اکثرا در حوزه‌های انتخابی آنها قرار داشت) به لایحه مواجه شد.

مناطق آزاد از ابتدا با اهداف مثبتی پایه گذاری شدند و در واقع اگر این اهداف در عمل محقق می‌شـدند مسلما به رشد و شکوفائی اقتصاد کمک می‌کردند، اما چه عاملی موجب این عملکرد ضعیف و حتی معکوس شد؟

عیار آنلاین در این باره نوشت: کارشناسان و مراکز پژوهشی معتبر در کشورمان عمدتا در کنار مساعد نبودن فضای کسب و کار در کشورمان بحث عدم توسعه زیرساخت‌های مناطق آزاد را علت اصلی عدم موفقیت مناطق آزاد در کشـورمان معرفی می‌کننـد. بطور کلی مناطق آزاد نیازمند زیرسـاخت‌های نرم (مانند رویه‌های تجاری، خدمات تجاری، خدمات مالی، خدمات حقوقی و ...) و زیرسـاخت‌های سخت (بندر و اسکله، امکانات ترانزیت و حمل و نقل و خطوط ارتباطی و ....) فراوانی برای توسعه هستند که متاسفانه تاکنون عمدتاً به زیرساخت‌های سخت در این مناطق توجه شـده است که آنها نیز پیشرفت‌های چندانی نداشته‌اند و از زیرساخت‌های نرم تا حد زیادی غفلت شده است.

امـا در این میان آنچه باعث عـدم موفقیت مناطق آزاد و کندی توسعه زیرسـاخت‌های آنها شده و این مناطق را به محلی برای واردات تبدیل کرده است اتخاذ یک سیاست غلط اسـت. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در گزارش خود این سیاسـت را اینگونه تشریح می‌کند: «یک سیاست غلط که موجب دور شـدن این مناطق از اهداف تعیین شده گردیده، سیاست تامین زیرساخت‌های مورد نیاز مناطق از محل درآمدهاسـت. این موضوع باعث شد تا مناطق آزاد به منظور تامین مالی ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز، روی به واردات آورده تا از محل عوارض وارداتی بتوانند منابع خود را تامین کنند.»

وزارت اقتصاد نیز در گزارشـی اذعان می‌کند: «متأسفانه منوط کردن توسـعه زیربناها در ایـن مناطق به درآمدهای ناشی از عوارض حاصل از واردات و صدور کالای همراه مسافر به سرزمین اصلی یکی از بزرگترین خطاهای راهبردی دولت بود که تبدیل شدن این مناطق به سکوی وارداتی در سال‌های اخیر نتیجه طبیعی آن بوده است.»

به نظر می‌آید یکی دیگر از سیاست‌های غلطی که به دلیل الزام تامین هزینه‌های توسعه مناطق آزاد از محل درآمدهای آن اتخاذ گردیده است و باعث انحراف از شکل گیری تولید و بنگاه‌های فعال در این مناطق شده است، سیاست فروش زمین به متقاضیان اسـت که باعث سوء استفاده برخی سودجویان نیز گردیده است. این سیاست باعث شده است که اولا قیمت زمین‌های مناطق به شدت بالا رفته و هزینه‌های زندگی در این مناطق افزایش یابد و از سوی دیگر باعث شده است که عده‌ای به نام ایجاد بنگاه تولیدی زمینی را خریده‌اند و به وسـیله آن تسـهیلات گرفته‌اند و در نیمه کار زمین را فروخته‌اند و عملا بنگاهی را شـکل نداده‌اند و از منفعت افزایش ارزش زمین و دریافت تسهیلات سود برده است.

آنچه از بررسی عملکردها بر می‌آید حاکی‌است اگر طی این بیست و اندی سال که از شروع به فعالیت آنها می‌گذرد، آثار مثبت اهداف ایجاد این مناطق در اقتصاد بروز و ظهور نداشته است، نه کم بودن تعداد آنها بلکه سیاستهای غلطی است که در این مورد اعمال شده است.

در بند ۱۱ سیاستهای ابلاغی اقتصاد مقاومتی با توجه به نقش این مناطق در اقتصاد آورده شده است: توسعه حوزه عمل مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور به منظور انتقال فناوری‌های پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات و تامین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج

در واقع طی سیاستهای اقتصاد مقاومتی بر توسعه حوزه عمل و رفع موانعی تاکید شـده اسـت که در طول این سالها موجب شده است علی‌رغم وجود بیش از هفت منطقه آزاد و بیش از ۳۰ منطقه ویژه اقتصادی در حال حاضر در کل کشور، فقط شاهد آثار منفی این مناطق بر اقتصاد باشیم.

جعفر قادری نماینده مجلس با تاکید بر همین آثار منفی و لزوم جلوگیـری از افزایش بی‌رویه مناطق آزاد به جام جم گفت: با کارکردی که امروز مناطق آزاد تجاری دارند، افزایش تعداد آنها خیانت به تولید داخلی کشورمان است.

قادری افزود: براساس اصول اقتصادی، مناطق آزاد در نظر گرفته می‌شود تا دولت با استفاده از جاذبه‌ها و مشوق‌هایی نظیر عوارض گمرکی صفر، بخشش مالیاتی و ده‌ها امتیاز دیگر زمینه حضور سرمایه‌گذاران و ایجاد اشتغال در این مناطق را فراهم کند، اما امروز می‌بینیم این مناطق نه تنها به دروازه ورود انواع و اقسام کالاهای مصرفی و لوکس تبدیل شده، بلکه زمینه‌ای برای فساد و رانت‌خواری را نیز ایجاد کرده‌است.

عضو کمیسیون برنامه و بودجه با تاکید بر این‌که قرار بود مناطق آزاد سکوی پرش صادراتی کالاهای تولید ایران باشد، تصریح کرد: هیچ‌کس مخالف توسـعه و ایجاد رونق اقتصادی در مناطق مختلف کشورمان نیست، اما این روند باید علمی و مستند به مدارک کافی و اقتصادی باشد. درصورتی که امروز آنچه در مناطق آزاد روی داده و کم و بیش از آن با خبر هستیم، چیـزی جز دوری از موضوع اقتصاد مقاومتی به فرموده مقام معظم رهبری نبوده اسـت و در این مناطق خبری از حمایت از تولید داخلی نیسـت. به صورتی که اگر به اطلاعات موجود از ایجاد اشـتغال و فعالیـت کارگاه‌ها در این مناطق بنگریم، همواره شیب نزولی آنها را در مقابل افزایش واردات می‌بینیم.

وی دلیل افزایش تمایل برخی افراد به ایجاد مناطق آزاد بیشتر در سراسر کشور را در زندگی تجملاتی دانست و گفت: گروهی با دیدن عبور و مرور خودروهای لوکس و گران‌قیمت در مناطق آزاد مثل اروند، کیش یا قشم تصور می‌کنند با ورود این‌گونه کالاها زندگی و کسب و کارشان رونق خواهد گرفت. در حالی که اگر نگاهی دقیق به موضوع داشته باشیم این روند بـا توجه به نقص‌هایی که در اداره مناطق آزاد و قوانین وجود دارد به جز افزایش بیکاری و بروز برخی معضلات اجتماعی به دلیل افزایش تجمل‌گرایی چیز دیگری برای مناطق یاد شده به ارمغان نیاورده است.

قادری خاطرنشـان کرد: پیشنهاد ما این است اگر دولت نمی‌تواند راهکارهای مناسبی برای جلوگیری از مشکلات فعلی مناطق آزاد ارائه کند، بهتر است با همکاری ارگان‌های مربوط مثل نیروی انتظامی بخشی از امتیازات مناطق آزاد مثل تردد اتباع خارجی را گسترش داده یا وزارت امور اقتصادی در زمینه معافیت‌های مالیاتی نسـبت به غنی کردن امتیازات مناطق ویژه‌اقتصادی اقدام کند تا با این روش بتوانیم زمینه تولید را در کشور حفظ کنیم.

اکنون باید دید نمایندگان مجلس، واقعیت‌های تلخ مطرح دربـاره مناطق آزاد را در نظر می‌گیرند یا نگاه انتخاباتی، مانع دیدن این حقایق تلخ می‌شود!؟

دریادار بی‌غم:

قدرتمندترین یگان هوادریای منطقه در اختیار ایران است

جانشین فرمانده نیروی دریایی ارتش تاکید کرد: سخنان رئیس‌جمهور یا سیاستمداران ما در فضای بین‌المللی درباره منافع ایران، به پشتوانه نیروهای مسلح است.

امیر دریادار غلامرضا خادم بی‌غم جانشین فرمانده نیروی دریایی ارتش در گفت و گو با فارس اظهار داشت: حفاظت از منافع جمهوری اسـلامی در آب‌های آزاد و آب‌های سـرزمینی جزو وظایـف ذاتی نیروی دریایی ارتش اسـت که عملکرد دفاع از منافع، در هر کدام از این حوزه‌ها با یکدیگر تفاوت دارد.

وی افـزود: ناوگروه‌های نیروی دریایی اجازه ایجاد مزاحمت برای هیچ‌کدام از کشتی‌های جمهوری اسلامی را نمی‌دهد. این تقابل‌ها گاهی به درگیری‌های مستقیم و غیرمستقیم نیز انجامیده است.

دریادار بی غم با اشـاره بـه اینکه علم، تخصص و فناوری ازجمله ملزومات مهم در نیروی دریایی اسـت اظهار داشـت: در بسیاری موارد، این پیشرفت و غنای تجهیزاتی مراکز آموزشی ما در بازدید هیأت‌های خارجی مورد اذعان آنها قرار گرفته است و انجام ماموریت‌های نیروی دریایی از جمله اسـتمرار حضور ناوگروه‌ها در آب‌های آزاد نیز اثبات همین اصل است.

وی خاطرنشان کرد: ما در هر شرایط، آمادگی خود را در بالاترین سطح ممکن نگه می‌داریم چرا که وقتی رئیس‌جمهور یا دیگر سیاستمداران ما در موقعیت‌های بین‌المللی صحبت می‌کنند و از منافع جمهوری اسلامی سخن می‌گویند، این حرف‌ها به پشتوانه نیروهای مسلح است والا ضمانتی برای اجرای آن نخواهد بود.

جانشین فرمانده نیروی دریایی ارتش با تاکید بر اینکه پدافند هوایی شناورها در اولویت است تصریح کرد: یک یگان در دریا با تهدیدات مختلفی مواجه است که ما در این زمینه با نگاه جدی به همه شـناورهای رزمی کار کرده‌ایم. سـامانه‌های خود را ارتقا داده‌ایم و تجهیزات‌مان را متناسب با تهدیدات به روز کرده‌ایم تا این هدف مهم محقق شود.

وی ادامه داد: درخصوص دیگر تجهیزات هم همین طور اسـت. به هر حال طبیعی اسـت که هر چه برد موشـکی ما افزایش یابد، دست برتر نیروی دریایی در آب‌های آزاد بلندتر خواهد شد.

دریـادار بی غم خاطرنشـان کرد: ما بـه همراه کشورهای حاشـیه خزر نباید اجازه دهیم که نیروی خارجی به آن نفوذ کرده و بخواهد در راسـتای منافع خودش از آن بهره‌برداری کند.

وی ابراز داشـت: امروز ارتـش به خصوص نیروی دریایی به هیچ کشوری وابسته نیست. نیازمندی‌ها را خودمان تامین می‌کنیم و با اقدام به نوسـازی و ارتقاء داشـته‌های قبلی خود، ماموریت‌ها را به خوبی انجام می‌دهیم و البته در کنار اینها، سـامانه‌ها و یگان‌های جدید نیز ساخته می‌شود.

جانشـین فرمانده نیروی دریایی ارتش با اشاره به اینکه ورود کیلوکلاس‌ها به کشور تجربه خوبی بود اظهار داشت: در حوزه زیرسطحی، ورود شناورهای سنگین کیلوکلاس یک تجربه بسیار خوب بود و در واقع همین تجربه و در اختیار داشتن این سامانه‌ها بود که موجب شد ما به توانمندی ساخت زیردریایی‌های سبک و نیمه سنگین دست پیدا کنیم.

وی تاکید کرد: جمهوری اسلامی از گذشته تا امروز قدرتمندترین یگان هوادریای منطقه را در اختیار دارد. ما با استفاده از اسکادران‌های BH۷ و SRN۶ (برخی انواع هواناوها) و نیز بالگردهای ضدزیرسطحی، گشت دریایـی و تهاجمی و همچنیـن یگان‌های بال ثابت، هم در زمان جنـگ و هم امروز یکی از قدرتمندترین یگان‌های هوادریا را در اختیار داشـته و داریم که در زمان دفاع مقدس کارنامه بسـیار درخشانی از خود به جای گذاشتند.

ریزش خواص در حکومت علوی ۳

انواع خواص

حجت‌الاسلام دکتر جواد سلیمانی‌امیری

خـواص یک جامعه را بـا معیارهایی چون میزان و قلمرو نفوذ و یا توانایی تجزیه و تحلیل مسائل اجتماعی به طبقه‌ها و دسته‌های گوناگونی می‌توان تقسیم کرد؛ اما در جوامعی که ملاک و معیاری به نام حق در آنها مطرح بوده و ارزش‌های اصیل الهی و انسـانی در آنها ریشه دارد، مانند جامعه مسلمانان صدر اسلام و حکومت امیر مؤمنان(علیه السلام) و جامعه مسلمان و شیعه ما، کلّ جامعه و از جمله خواص آنها به دو دسته «حامی حق و طرفدار باطل» تقسیم می‌شوند، چنان که امیرمومنان(علیه السلام) در تقسیم‌بندی مردم بر اساس حقّ و باطل می‌فرمایند:

«حقّ وباطل ولکلٍّ أهل، فلئن أمر الباطل لقدیما فعل، ولئن قلّ الحقّ فلربّما ولعلّ، ولقلّما أدبر شئ فأقبل؛ حق و باطلی داریم و برای هریک طرفدارانی هست، ا